

Fehér Zsanett

Cím: Tor

Műfaj: grafika, digitális print sorozat

Technika: projektoros vetítés, fotó

Méret: 50x70 cm

Készült: 2014

Konzulens: Dr. Kerecsi Nemere, adjunktus

Intézmény, kar: Eszterházy Károly Főiskola, Bölcsésztudományi Kar

Szak, specializáció, évfolyam: Képi ábrázolás, képgrafika, III. évfolyam

Önazonosítás egy disznóval. A szerepcsere képletesen történik. Miben különbözök tőle?
Genetikailag csak pár százalék különbség van közöttünk. Az életút sem sokban tér el egymástól. A disznót felnevelik, akár csak a gyermeket, gondoskodnak róla, etetik. Végül levágják egy tor keretében, feldolgozzák és elfogyasztják. A felnövő embert biztatják az önálló élet megkezdésére, elengedik, majd ő is elmúlik és tort ülnek mellette.

Műleírás

A tor jelentése vendégség, lakoma. Czuczor Gergely és Fogarasi János A magyar nyelv szótárából idézve:

„...különösebben így hívják 1) azon vendégséget, melyet a megholtak rokonai a temetés után azon meghívott ösmerősöknek adnak, akik az utolsó tisztességtételnél jelen valának, halotti tor. 2), azon lakomát, melyet disznóöléskor a család tagjai s velük néha mások is tartanak és élveznek.”

Az emberek életét mindig is szegélyezték olyan különös alkalmak, ünnepek, amik arra készítettek, hogy megálljon a mindennapi forgatagban, merengjen egy pillanatra és kicsit mással, egymással is foglalkozzon a folytonos ténykedés közben. Ezeket az eseményeket általában mindig nagy lakomákkal zárták, ünnepélyekkel, amelyekre jó visszaemlékezni akkor is, amikor újra vissza kell rázódni a mindennapokba.

Gyerekkoromig nyúlnak vissza az emlékek. Nálunk is nagy hagyományai vannak/voltak az ünneplésnek. Hatalmas ebédeket ülünk karácsonykor, születésnapokon, húsvétkor és disznóölések alkalmával, valamint temetések után.

Nagyszüleimnél évente kétszer tartunk disznóölést. A malacokat pár hónapos koruktól kezdve nevelgeti mama a hátsó kertben egy nekik külön fenntartott ólban. Saját veteményeskertjében termesztett tökkel és cukorrépával eteti őket és kukoricadarával. Korán reggel ők az elsők és mielőtt besötétedik, kimegy hozzájuk, friss vizet tölt nekik és takarmányt önt a vályúba. Egészen addig, míg el nem érik a kellő méretüket és súlyukat. Ezután alapos megfontolás után, szem előtt tartva, hogy a disznóvágáshoz hűvös idő kell, összeül a család. A vágás napján már minden készen áll, előzőleg már az összes edényt, tálat, piklit, szerszámot elmoszuk. Mindenki tudja a dolgát, az idők folyamával már szinte tökéletes összhangban sürgölődünk-forgolódunk. A disznó leölése és tisztítása után szétbontják és feldolgozzuk az állatot. Szinte nincs olyan része, amit ne hasznosítanának. Igazából viszont számomra nem ezek jelentik a disznóölést, tort. Nekem a pogácsa illatú mamámnál kezdődik és a pálinkától facsargó arcú nagybátyámtól tart, valamint a vértócsából lefetyelő Morzsiról. A cicákról, akik a teknőben lévő bélre ácsingóznak, apukámról, aki minden évben elmondja milyen sikeresen tudta lefogni a disznót, hogy a hentes végre leölhesse. Anyuról, aki tudja, hogy a kedvenc részünk a hurkábavaló kigolyózása és mindig ránk hagyja ezt a feladatot. Valamint testvéremről, aki

időközben felnőtt és most már ő tekeri a kolbásztöltőt. Számomra a tor onnantól kezdődött, hogy az állat meghalt, addig nem szerettem részt venni rajta.

Munkámban ez volt a kiinduló pont. Kezdetben, gyerekként az állatok szeretete miatt nem szerettem volna tudomást venni róla, hogy leölünk egy malacot. Nem számított és nem is érdekelt alapvető tények, mint, hogy a családot hónapokra hússal látta el. Az sem, hogy ez őseinkből maradt ránk, a házasítás, a haszonállattartás. Az ember alapvető természete és, hogy valójában ez minden élőlény alapvető természete, a létfenntartás szükségessége. Egységként éltem meg és még talán élem meg a mai napig az életközösségeket. Mindent egy egészként érzékelek, minden pótol valamit, minden valaminek a kiegészítése. Ez a kettősség, az, amit tudok és az, amit érzek egy állandó nyugvó feszültségben tart. Kérdéseket vet fel bennem. Alapvető kérdések ezek. Mi határozza meg az én kilétemet? Mi határozza meg a disznó kilétét? A disznó miért lesz disznó és én miért születtem embernek? Mi az a dolog, ami miatt én nem egy ólban ülök, és nem eszek kukoricadarát? Engem miért nem ölnek le a húsomért, hogy aztán feldolgozzanak? Belőlem miért nem készül hurka és kolbász? Kulturális különbségek? Lehet, ezek a kérdések nem lennének kérdések a föld egy másik pontján. Mi határoz meg engem? Miért teszem fel ezeket a kérdéseket? Nem tudok egyikre sem válaszolni. A munkám célja nem a válaszadás. Képeim azt az egészet közvetítik, ami a kérdések által a lényemmé vált. Mindenképpen vannak meghatározó különbségek, de kérdéses, hogy az magyarázat-e a kérdéseimre. Mi a különböztet meg egy disznótól? Genetikailag csak pár százalék az eltérés. Testünk felépítése is hasonló. Gerincesek vagyunk és emlősök. A fogazatunk ugyanúgy a mindenevő életmódhoz alkalmazkodott. Testét ugyanúgy belep a szőr, mint az emberét, az orrán keresztül az ő tüdejébe is beáramlik a levegő. Szíve hasonlóan kalapál élete végéig. Életünk útját végiggondolva sem különbözök attól a disznótól, ami mama hátsó kertjében lakik. Mikor kislány voltam etettek. Akármit megkívánhattam, nagymamám alig várta, hogy elkészíthesse nekem. Akárcsak a kismalacoknak. Az egészséges fejlődésünk volt a cél, az hogy megfelelő, tápanyagban gazdag élelemhez juttassanak minket. Megszabták határainkat. A nagykapun túl már nem mehettem, ahogy a kismalac határai is a hátsó kertben értek véget. Megtanultuk mit szabad és mit nem. Talán félelmeink is megegyeztek a nagy fekete kutya láttán. Minden, amit értünk tettek a jövőbeni életünkért tették.

Miután a malacok meghíztak levágták őket, majd feldolgozták. Minden disznóvágást egy tor követ, megülve, ünnepet adva a feláldozott állatnak, lakomázva a bőséges tálakból. Engem önálló életre bíztatnak, hogy saját elvek és elképzelések szerint éljem le az életemet,

úgy, ahogy nem bánom, hogy élek. Majd meghalok, s temetésem után tort ülnek, emlékemet felidézve, beszélgetve.

Azonosulok a disznóval. Lelki azonosulásom a képeimen testi azonosulásként jelenítem meg. Szerveket vetíték magamra, a saját szerveim helyére. Egy szívet, egy tüdőt és egy lenyúzott fejet. Mind a három testrészeről készült képet disznóvágáson fényképeztem. Projektorral magamra vetítettem és befotóztam az így kapott látványt. Nem feltétlenül próbáltam anatómiai pontossággal rámérni a testem felületére, az elképzelt tudóm helyére a disznó tüdejét, inkább csak jelzésszerűen határoztam meg hol van. Meztelenségem természetes, ugyanúgy, ahogyan a disznó ruhátlansága is természetes.

Munkámban próbáltam az egyszerűsége és letisztultságra törekedni, szabadon hagyva így a néző gondolatait.

A sorozat három képből áll:

